

INFEKTIONSHYGIJNE: Første forsvarslinje mod antimikrobiel resistens

Baggrund

Infektionsforebyggelse er et af fire prioriterede indsatsområder i Indenrigs- og Sundhedsministeriets nationale handlingsplan mod antimikrobiel resistens (AMR). En styrket indsats på dette område er afgørende for patientsikkerheden, at nedbringe behovet for antibiotika og dermed reducere risikoen for resistensudvikling.

Infektionshygiejne er det mest effektive redskab til at forebygge infektioner på tværs af sundhedsvæsenet – fra hospital til hjemmet. Dette forståelsespapir, baseret på faglige input fra eksperter i infektionshygiejne og mikrobiologi, skal danne et fælles grundlag for videre politisk dialog og prioritering af indsatsen.

Fakta: Sundhedssektorerhvervede infektioner

- WHO anslår, at 7 % af patienter i højindkomstlande pådrager sig en infektion i forbindelse med kontakt til sundhedsvæsenet.
- Disse infektioner kan føre til forlænget indlæggelse, genoperation, øget antibiotikaforbrug – og i værste fald dødsfald.
- 35–70 % af infektionerne kan forebygges med bedre infektionshygiejne – op til 85 % kombineret med *antibiotic stewardship*.
- I Danmark svarer dette til ca. 50.000 hospitalserhvervede infektioner om året – hvoraf 17.000–35.000 vurderes at kunne forebygges.
- Hertil kommer et ukendt, men betydeligt antal infektioner, der kan forebygges i primærsektoren.

Forebyggelse som politisk nødvendighed

Infektionshygiejne er ikke blot en faglig disciplin – det er den første og mest omkostningseffektive forsvarslinje i kampen mod AMR. Forebyggelse reducerer behovet for antibiotika og styrker samtidig patientsikkerheden og sundhedsvæsenets bæredygtighed. Danmark har en særlig forpligtelse – og mulighed – for at gå forrest i den internationale indsats.

Med det nationale overvågningssystem HAIBA har Danmark en enestående position. Som det eneste land med realtidsdata om hospitalserhvervede infektioner har vi mulighed for at gribe hurtigt ind og målrette indsatserne der, hvor behovet er størst.

Erfaringerne viser, at resistente bakterier i høj grad cirkulerer mellem patienter, personale og borgere – både på hospitaler og i den primære sundhedssektor. Derfor må infektionshygiejne forankres som en grundpille i den nationale AMR-strategi og som en integreret del af AMR-alliancens tredje spor: Forebyggelse.

Det kræver politisk vilje og langsigtet investering i både viden, praksis og struktur, hvis vi skal sikre et sundhedsvæsen, der er rustet til fremtidens udfordringer.

Konkrete og politiske initiativer

1. **National målsætning**
Sæt et konkret mål om at reducere hospitalserhvervede infektioner med 10 %, understøttet af handlingsplaner og opfølgning. DSKM foreslår
2. **Digital understøttelse af håndhygiejne**
Indfør nationalt en fælles digital løsning til monitorering af håndhygiejne som en fast del af sundhedsvæsenets arbejdsgange.
3. **Faglig forankring i hele sundhedsvæsenet**
Sikr, at alle steder, hvor der ydes pleje, behandling og praktisk hjælp – også i borgernes hjem – har adgang til specialuddannet personale i infektionshygiejne.
4. **Koordinering og ledelse**
Etabler en ensartet struktur med hygiejneekspertise på ledelsesniveau i alle regioner og kommuner, så viden og kvalitet ikke afhænger af geografi.
5. **Uddannelse på tværs af faggrupper**
Integrér infektionsforebyggelse i alle sundhedsuddannelser – både i grund-, efter- og videreuddannelse – og målret undervisningen til relevante faggrupper, inkl. Rengøringspersonale.
6. **Hygiejnekerkort til sundhedspersonale**
Indfør en obligatorisk certificering i infektionshygiejne for alt personale med patient- og borgerkontakt.

Økonomiske incitamenter og gevinst

Investering i infektionsforebyggelse er en sundhedspolitisk nødvendighed – men også økonomisk ansvarligt. Verdensbanken vurderer, at gevinsten ved forebyggelse er størst i højindkomstlande. En målrettet indsats vil både reducere udgifter til behandling og sikre øget produktivitet i sundhedsvæsenet.

For at Danmark kan fastholde sin internationale position, styrke patientsikkerheden og sikre et bæredygtigt sundhedsvæsen, er det afgørende at omsætte viden til politisk handling. Forebyggelse af infektioner er ikke blot en vigtig del – det er en uundgåelig nødvendighed. I en tid hvor antimikrobiel resistens (AMR) truer sundhedssystemet, er investering i infektionsforebyggelse et centralt skridt mod at sikre både økonomisk, klimamæssig og patientsikker bæredygtighed i fremtidens sundhedsvæsen.

Referencer

The case for investment and action in infection prevention and control, WHO, 2025

E-sundhed; Nøgletal for sygehusvæsenet og praksisområdet, Somatisk sygehusvæsen, tilgået 07.04.2025

Rigsrevisionens notat om beretning om Forebyggelse af hospitalsinfektioner Folketinget Rigsrevisionen 2017, 2021 og 2023

WHO Competency Framework for Healthworkers' education and training on antimicrobial resistance. WHO 2018.

